

Äldreomsorg Vanhustenhuolto

Sosiaali- ja terveyslautakunta
 Sosiaali- ja terveystosasto
 Miia Lindström, vt. sosiaali- ja terveystjohtaja
 Camilla Bergman-Kärpijoki, vanhustyön päällikkö

6300 ÄLDREOMSORG	Toteuma 08/2019	Tilinpäätös 2019	Muutettu ta 2020	Käyttö 08/2020	TOT-%	Ennuste 31.8.
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	26 877	236 279	123 830	6 310	5,1	123 680
MAKSUTUOTOT	1 698 506	2 553 061	2 651 108	1 751 978	66,1	2 617 312
TUET JA AVUSTUKSET	154 352	65 470	240 000	266 668	111,1	330 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	337 550	502 586	528 602	325 637	61,6	499 216
TOIMINTATUOTOT	2 217 285	3 357 395	3 543 540	2 350 593	66,3	3 570 208
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-5 849 588	-8 755 887	-8 505 065	-6 208 690	73,0	-9 172 541
PALVELUJEN OSTOT	-2 981 301	-4 490 102	-5 162 471	-2 951 176	57,2	-4 621 504
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-302 331	-429 160	-436 423	-299 067	68,5	-470 000
AVUSTUKSET	-322 327	-549 145	-506 220	-344 808	68,1	-526 500
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 266 040	-1 910 184	-1 912 966	-1 307 027	68,3	-1 941 017
TOIMINTAKULUT	-10 721 587	-16 134 479	-16 523 145	-11 110 768	67,2	-16 731 562
TOIMINTAKATE	-8 504 302	-12 777 084	-12 979 605	-8 760 175	67,5	-13 161 354

Toiminta 2020

Talouden toteuma 30.8. mennessä on noin 67 %. Henkilöstökulut ovat ylittymässä talousarviovuonna 2020 noin 7 %:lla. Tässä yhteydessä on huomattava, että vanhustenhuollon henkilöstökuluihin varattu määräraha oli vuonna 2020 noin 250 000 euroa pienempi kuin henkilöstökulujen toteuma vuonna 2019. Tämä on ollut haastavaa. Henkilöstökulujen ylityksen tasapainottamiseksi on ryhdytty toimenpiteisiin vastaavien säästöjen saavuttamiseksi ostopalveluista ja hankinnoista, ja tämä on tuottanut tulosta. Näiden osalta käyttöasteeksi ennustetaan talousarviovuonna 2020 muodostuvan noin 87 %. Tämän ennusteen mukaan vanhustenhuollon talousarvio ylittyy noin 182 000 eurolla.

Vuosi on ollut koronakriisin vuoksi haastava, se on lisännyt sijaisten tarvetta. Vanhustenhuolto toimii aktiivisesti sen eteen, etteivät henkilöstökulut nousisi enempää, hyödyntäen valmentavaa ja aktiivista johtamista, varhaista tukeaja toimintojen uudelleenjärjestelyjä. Tavoitteena on hyvinvoiva henkilöstö, joka viihtyy työssään. Sairauspoissaolot ovat vähentyneet vuoden aikana (31.7.2020 mennessä) peräti 11,7 %.

Vanhustenhuolto pyrkii tarjoamaan yhä enemmän laadukkaita palveluja kotiin, jotta asiakkaat voivat asua kotona mahdollisimman pitkään. Myös digitaalisia ratkaisuja on alettu hyödyntää entistä enemmän, mikä vapauttaa henkilöstöresursseja ja lisää asiakkaiden kotona asumisen turvallisuutta.

Hoitotarvikkeiden ja lääkkeiden kustannukset ylittävät talousarvion. Syynä tähän on koronaepidemia, jonka seurauksena suojarusteiden tarve on ollut huomattavasti suurempi kaikissa yksiköissä. Asumisyksiköihin on myös hankittu Valviran ja Fimean luvalla omat akuuttilääkevarastot ja ostettu uusia laitteita diagnostisointia ja hoitotoimenpiteitä varten.

Kustannuskehitystä analysoidaan säännöllisesti ja seuraaviin säästötoimenpiteisiin on ryhdytty: kokouksia pidetään etänä, henkilöstön koulutuksia järjestetään ainoastaan sisäisesti tai verkkokurssien kautta, tehostetun kotihoidon hanke käynnistetään 1.10.2020 koko sosiaali- ja terveysosaston kustannusten säästämiseksi, sijaisjärjestelyjä tehostetaan, hankinnat ja ostopalvelut minimoidaan ja digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään henkilöstöresurssien vapauttamiseksi mahdollisuuksien mukaan.

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
<p>Parannetaan mahdollisuutta asua kotona pidempään niin, että noin 91-92 % yli 75-vuotiaista voi asua kotona ja tuntee samalla olonsa turvalliseksi ja nauttia hyvästä elämänlaadusta.</p> <p>Parannetaan hoitoketjua ja työprosesseja vanhuspalvelulain mukaisesti ja ohjataan tuki asiakkaiden yksilöllisten tarpeiden mukaisesti.</p> <p>Vähennetään tarpeettomia potilassiirtoja.</p>	<p>Kotihoidon toiminta: Arvioidaan käyntitilastojen ja ajankäyttötilastojen avulla. Laadua arvioidaan henkilöstölle ja asiakkaille suunnattavilla kyselyillä.</p> <p>Tehostettu kotihoito: Kehitetään vuoden 2020 aikana. Arviointi tapahtuu mittareiden avulla.</p> <p>Toimintakyvyn arviointiväline RAI: RAI on kattava mittausväline, jota voidaan käyttää myös hoitoisuuden tilastolliseen mittaukseen.</p> <p>Tehostetun asumisen käyttöasteen seuranta: tavoitteena on, että vuonna 2021 enintään 9 % asuisi tehostetun palveluasumisen yksiköissä.</p>	<p>Osatavoitteet:</p> <p>Kotihoidon toimintamalli on muuttunut syyskuussa 2019: käyttöön on otettu automaattinen lääkkeiden annosjakelu, työ tehdään moniammatillisissa tiimeissä ja kotiuttamistiimi tarjoaa tehostettua kuntoutusta asiakkaiden kotona. Uusi optimointiohjelma otetaan käyttöön vuonna 2020, mikä tehostaa ajankäyttöä.</p> <p>Tehostettua kotihoitoa suunnitellaan ja kehitetään, jotta vanhukset voisivat asua kotona pidempään. -> Tätä mahdollisuutta selvitetään kevään 2020 aikana. Tehostetun kotihoidon myötä yhä useampi vanhus voi asua kotona pidempään. Vuonna 2019 tehostetun palveluasumisen yksiköissä asuu Paraisilla 10,2 % yli 75-vuotiaista, suosituksena on, että tehostetun palveluasumisen yksiköissä asuisi noin 7-9 %.</p> <p>Kotona tehtävän diagnostisoinnin lisääminen, nopean CRP- ja Hb-mittarin hankinta. Vuonna 2021 kannettavan EKG-monitorin hankinta.</p> <p>Toimintakyvyn arviointiväline RAI otetaan käyttöön vuonna 2020,</p>	<p>Kotihoidon toimintaa on kehitetty aktiivisesti ja nopealla aikataululla ja kotona asumisen mahdollisuudet ovat parantuneet. Kotiuttamistiimin toiminta on tuottanut hyviä tuloksia, suurta osaa asiakkaita on kuntoutettu ja hoidon tarve on vähentynyt tiimin panoksen ansiosta. Optimointiohjelma otettiin käyttöön 1.7.2020, mikä tehostaa toimintaa.</p> <p>Tehostetun kotihoidon pilottihanke käynnistyy 1.10.2020. Tehostettu kotihoito on vaihtoehto asiakkaille, jotka jonottavat tehostettuun asumiseen. Tehostetun kotihoidon turvin asiakkaat voivat asua pidempään kotona osastolla jonottamisen sijaan. Hoitovuorokausikohtaiset kustannukset ovat huomattavasti pienemmät kuin osastolla.</p> <p>Mahdollisuuksia käynnistää ja kehittää vanhusten tuettua asumista on alettu selvittää, jotta palveluja voitaisiin tarjota entistä enemmän asiakkaiden yksilöllisten tarpeiden pohjalta.</p> <p>RAI-arviointiväline otetaan käyttöön vuosina 2020-2021, mikä tulee helpottamaan</p>

		<p>minkä ansiosta asumispaikkojen myöntämisen kriteerit selkeytyvät.</p>	<p>asumispaikkojen myöntämispäätösten tekemistä.</p> <p>Hoitoketjun suunnittelu on työn alla, yhteistyötä terveydenhuoltoapuolen kanssa lisätään. Tiiviimpi yhteistyö terveydenhuollon ja esimerkiksi kotisairaalan kanssa voi vähentää potilassiirtojen tarvetta.</p>
<p>Valtakunnallisten tavoitteiden mukaan Paraisilla tarvitaan vuosina 2020-2030 noin 70-80 tehostetun palveluasumisen paikkaa lisää. Luvut perustuvat Tilastokeskuksen tietoihin yli 75-vuotiaiden määrästä.</p>	<p>Arviointi: Paraisilla on 123 omaa tehostetun palveluasumisen paikkaa ja se ostaa 51 paikkaa yksityisiltä toimijoilta (10/2019). Vuodeksi 2020 on budjetoitu vielä viisi paikkaa lisää. Ostettavien paikkojen määrän kasvua seurataan.</p> <p>Myös raskashoitoisten ikääntyneiden päihde- ja/tai mielenterveysasiakkaiden määrä on lisääntynyt eikä Paraisilla ole mahdollisuutta hoitaa heitä omana toimintanaan. Näille asiakkaille on tarpeen ostaa paikkoja muilta tahoilta.</p>	<p>Osatavoitteet:</p> <p>Paikoille on tarvetta, erilaisia ratkaisumahdollisuuksia tulee selvittää.</p>	<p>Vanhustenhuolto on pystynyt hoitamaan asiakkaita olemassa olevilla paikoilla, eikä yksityisten toimijoiden tuottaman tehostetun asumisen lisäämiseen ole ollut tarvetta. Vastaavasti on sen sijaan panostettu yhä enemmän kotihoidon edelleenkehittämiseen, tehostettuun kotihoitoon, ennaltaehkäisyyn ja kuntoutukseen.</p> <p>Jonkinlainen tuettu asuminen helpottaisi tilannetta tukea ja turvaa tarvitsevien vanhusten määrän alati kasvaessa sen sijaan, että tehostetun asumisen paikkoja lisättäisiin rajusti.</p> <p>Muistisairaiden määrä on kuitenkin suuri (arviolta noin 70-80 % asiakkaista tehostetussa asumisessa), ja nämä asiakkaat pärjäävät harvoin pelkän kotihoidon tai tuetun asumisen turvin.</p> <p>Kehittämistä jatketaan ja painopistettä siirretään kansallisten suositusten mukaisesti yhä enemmän raskaasta hoidosta avohoitoon, ehkäisevään hoitoon ja kuntoutukseen.</p>
<p>Lisätään ikääntyneen väestön osallisuutta, vähennetään yksinäisyyttä ja ehkäistään</p>	<p>Arviointi tapahtuu käyntimääriä koskevien mittareiden sekä ikääntyneelle väestölle</p>	<p>Osatavoitteet:</p> <p>Kotihoidon mielenterveystiimin</p>	<p>Kotihoidon mielenterveystiimi (menttiimi) ehkäisee yksinäisyyttä, tarjoaa tukea</p>

<p>mielenterveyden ongelmia.</p> <p>Lisätään ikääntyneen väestön liikkumista.</p>	<p>suunnattavan kyselyn avulla.</p>	<p>tehtävänä on ehkäistä yksinäisyyttä, tarjota tukea asiakkaiden kotona ja edistää yhteisöllisen osallisuuden lisääntymistä.</p> <p>Päivätoiminnan, muistisairaiden tuen ja neuvontatoiminnan kehittäminen. Digitaalisen työvälineen käyttöönotto kognitiivisten taitojen harjoittelua varten.</p> <p>Arjen turvallista liikkumista, kunnon kohentamista ja fyysisten toimintarajoitteiden ehkäisyä edistävän toiminnan suunnittelu. Mahdollisuuksien selvittäminen mukautetun kuntosalin perustamiseen.</p> <p>Sosiaalihuoltolain mukaisten ryhmäkuljetusten suunnittelu liikkumisen tukemiseksi yhteistyössä sosiaalipalvelujen kanssa.</p> <p>Kaupunki osallistuu liukuesteiden hankkimiskustannuksiin 75 vuotta täyttäneille yhteistyössä samassa tarkoituksessa käynnissä olevan talkooprojektin kanssa. Tavoitteena on voida jakaa ensimmäiset liukuesteet Ikinä-messujen yhteydessä tammikuussa 2020.</p>	<p>asiakkaiden kotona ja pyrkii lisäämään yhteisöllistä osallisuutta. Toimintaa ollaan parhaillaan kehittämässä.</p> <p>Päivätoimintaa, muistisairaiden tukea, neuvontatoimintaa, omaishoitoa ja ennaltaehkäisevää toimintaa on kehitetty ja nämä kaikki käynnistyvät 1.10.2020 uuden Senioripisteen alaisuudessa. Senioripiste tulee toimimaan entistä strukturoidummin kuntoutuksen ja ennaltaehkäisevän hoidon parissa, myös saaristossa. Koronaepidemian vuoksi ryhmätoimintaa ei ole voitu järjestää kevään ja kesän aikana, mutta toiminta on syksyllä jälleen käynnistynyt pienimuotoisena.</p> <p>Sosiaalihuoltolain mukaisia ryhmäkuljetuksia liikkumisen tukemiseksi ei ole ollut mahdollista suunnitella koronaepidemian vuoksi.</p> <p>Liukuesteitä jaettiin Ikinä-messujen yhteydessä tammikuussa 2020.</p>
<p>Otetaan vuonna 2020 käyttöön uusi aikaperusteinen maksujärjestelmä.</p>			<p>Aikaperusteinen maksujärjestelmä kotihoidon asiakkaiden laskuttamista varten on otettu käyttöön 1.7.2020. Uusi maksujärjestelmä on oikeudenmukaisempi ja asiakkaiden tarpeisiin paremmin mukautuva.</p>

<p>Parannetaan tehostetun palveluasumisen yksiköiden saattohoidon laatua niin, että elämän loppuvaiheessa on vähemmän tarvetta siirtymiselle terveydenhuoltoon.</p>	<p>Saattohoitopäivien määrän seuranta ja hoidon arviointi.</p>	<p>Osatavoitteet: Henkilöstön saattohoito-osaamisen lisääminen. Selkeät prosessit ja hoitokuvaukset. Henkilöstön kouluttaminen.</p>	<p>Neljä henkilöstön jäsentä eri yksiköistä koulutuu parhaillaan palliatiiviseen hoitoon ja saattohoitoon. Suoritettuaan opintonsa loppuun nämä henkilöt muodostavat työryhmän, joka tarjoaa tässä työssä tukea ja ohjausta muulle henkilökunnalle. Yhteistyötä terveydenhuollon kanssa lisätään. Yksiköihin on hankittu esimerkiksi imuja ja saturaatiomittareita sekä CRP-laitteita. Valviran ja Fimean huhtikuussa 2020 antaman luvan myötä kaikkiin asumisyksiköihin on voitu hankkia pieni akuuttilääkevarasto, jonka avulla voidaan kattaa esimerkiksi akuutti kivunlievityksen tarve. Kaikki näitä lääkkeitä käyttävät henkilöt ovat saaneet koulutusta lääkkeiden käytöstä.</p>
---	--	--	---

Henkilötyövuodet	2017	2018	2019	BU2020	P2020
Hallinnollinen henkilöstö	2,8	2,2	2,7	4	4
Yksikön esimies	7,3	9,0	9,0	9	9
Sosiaalityöntekijä	0,5	0,5	0,5	0,5	0
Sairaanhoidaja	22,0	22,0	20,0	21	21
Lähihoitaja tai vastaava	150,2	144,1	124,5	123,08	124
Ohjaaja tai vastaava	4,2	5,0	5,0	5	5
Muistikoordinaattori	1,0	1,0	1,0	1,0	1
Muut	2,6	4,0	4,0	0,2	0,2
Oppisopimusopiskelijat		5,0	10,0	10	10
Henkilötyövuodet yhteensä	190,6	192,8	176,7	172,78	172,78
Henkilöstön lukumäärä 31.12.					
Vakituiset	145	162	143		137
Määräaikaiset	73	65	72		75
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	218	227	215		

Suoritteet	2017	2018	2019	BU2020	P2020
Kotihoidon käynnit (kotipalvelu + kotisairaanhoido)	101 068	96 263	103 489	102 034	111 776
Kotihoidon asiakasmäärä	786	733	658	776	890
Palveluasunnot	32	33	33	37	37
Tehostettu palveluasuminen	127	129	129	123	123
Kotihoidon käynnit palveluasunnoissa / tehostetussa palveluasumisessa	175 371	180 740	177 681	182 547	173 657
Omaishoito, asiakkaita, > 65 v.	122	128	135	130	138
Mittarit					
Nettokustannus/asukas, €	721	781	842	859	873
Kotihoidon käynnit (kotipalvelu + kotisairaanhoido), €/käynti	30,2	36	31	34	32
Omaishoito, €/asiakas	4568	4689	4 823	4 399	4855
Palveluasuminen, €/paikka	29 760	23 728	33 328	33 873	34063
Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden määrä	1484	1499	1 548	1 619	1619